

postmottak@ibestad.kommune.no

Tromsø, 08.03.2026

Dette brevet sendes på vegne av Birdlife Troms, Birdlife avd. Harstad og Omegn, DNT Harstad og Omegn, Troms Turlag, Norges Jeger- og Fiskerforbund Troms, Naturvernforbundet Troms, Naturvernforbundet i Sør-Troms, Framtiden i Våre Hender Nord, og Midt-Troms Naturlag.

Høringsuttalelse – Kommuneplanens samfunnsdel 2026–2037

Ibestad kommune

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Troms er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivorganisasjonene i regionen. Vårt mål er å ivareta natur- og friluftslivinteressene i Troms fylke ved å styrke og fremme organisasjonenes arbeid, være en møteplass for samarbeid og en arena for kompetansebygging for natur- og friluftslivorganisasjonene med sitt virke i regionen.

SDG 13/14/15 – sentrale mål som mangler i planen

FNF Troms mener det er positivt at kommunen rullerer kommuneplanen sin. For at samfunnsdelen skal fungere som et reelt strategisk styringsverktøy etter plan- og bygningsloven § 11-2, **må den tydelig angi hvilke langsiktige samfunns mål som skal styre avveieringer i areal- og samfunnsutviklingen.** Nedenfor gir vi en samlet vurdering av hvor planen etter vår oppfatning bør styrkes før sluttbehandling, i tråd med nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027.

- **De tre bærekraftsmålene 13 (klima), 14 (livet i havet) og 15 (livet på land) utgjør grunnmuren for bærekraftig samfunnsutvikling i en kystkommune.**

At disse **ikke** er løftet fram som prioriterte og utvalgte mål i planutkastet, **skaper uklarhet om hvilke hensyn som skal veie tyngst når kommunen senere skal gjøre avveieringer i areal- og samfunnsplanleggingen.** En tydelig prioritering av bærekraftsmålene 13/14/15 i samfunnsdelen vil gi kommuneplanleggingen den nødvendige retningen, og sikre sammenheng mellom mål, arealstrategi og videre oppfølging i kommunens øvrige planer- samt prioriteringer fra egne innbyggere.

Ibestad er en utpreget kystkommune. Kystnaturens økologiske funksjoner og situasjonen for sjøfugl er sentrale indikatorer på tilstanden i kystsonen og på evnen til å forvalte naturgrunnlaget som grunnlag for trivsel, identitet og lokal verdiskaping. **Vi anbefaler at samfunnsdelen anerkjenner dette gjennom et eget strategisk avsnitt om kystnatur og sjøfugl. Avsnittet bør tydeliggjøre at kommunen vil identifisere og hensynta viktige funksjonsområder for sjøfugl i den videre**

planleggingen, samt at hensynet til kystøkosystemenes bæreevne inngår som premiss i saksbehandling og planstrategi. Dette handler ikke om å detaljstyre tiltak, men om å fastsette tydelige strategiske føringer som også speiler nasjonale ambisjoner for å bedre situasjonen for sjøfugl (<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/arter-naturtyper/truede-arter-og-naturtyper/sjofugl/> -inkludert den nasjonale handlingsplanen for sjøfugl).

Vannmiljøet er en del av det lovpålagte rammeverket for planlegging. Samfunnsdelen bør derfor kort og tydelig formidle at nye planer og tiltak vil bli vurdert opp mot vannforekomstenes miljømål og forringelsesforbudet etter vannforskriften § 12. **Dette gir nødvendig forutsigbarhet for både saksbehandling og berørte parter, uten å gå inn i detaljer i samfunnsdelen.**

- Vi legger til grunn at kommunen ønsker at planforslaget skal speile innbyggernes prioriteringer.

Innbyggerundersøkelsen i høringsgrunnlaget viser tydelig vektlegging av **natur, nærmiljø og friluftsliv**. Samfunnsdelen kan med fordel synliggjøre denne sammenhengen eksplisitt i målstrukturen – slik at verdiene som innbyggerne selv fremhever, faktisk blir styrende for videre planlegging.

Nærmere om sjøfugl i samfunnsdelen som et strategisk utvalgt område for natur.

Vi foreslår følgende strategisk omtale av natursats i kommunen – i tråd med innsats for å sikre nasjonale mål for naturmangfold (ref. nasjonal handlingsplan for sjøfugl):

«Ibestad er en utpreget kystkommune, der hele samfunnsutviklingen er tett knyttet til kystens økologiske systemer. Kommunen har etter plan- og bygningsloven ansvar for helhetlig planlegging av arealer på land og i sjø, inkludert sjøområdene ut til én nautisk mil utenfor grunnlinjen. Dette innebærer at kommunen forvalter vesentlige kyst- og sjøarealer som har stor betydning for sjøfuglenes leveområder, trekkruiter og næringsgrunnlag.

Som en del av kommunens strategiske samfunnsutvikling skal hensynet til kystnaturens funksjoner og sjøfuglbestandene integreres i de overordnede målsettingene. Dette innebærer at kommunen skal legge til rette for en planpraksis som:

- Sikrer langsiktig bevaring av kystøkosystemer som grunnlag for naturmangfold, friluftsliv, identitet og lokalsamfunn
- Bygger på eksisterende kunnskapsgrunnlag om viktige hekke-, raste- og næringsområder for sjøfugl
- Legger overordnede føringer for at lokalisering av næringsvirksomhet og annen arealbruk i kystsonen skal ta hensyn til sårbare naturverdier
- Styrker kommunens kapasitet til å ivareta kyst- og sjøarealene som en integrert del av samfunnsutviklingen

Dette er i tråd med statlige forventninger og nasjonale føringer om at kommunene gjennom planlegging skal bidra til å opprettholde økologiske funksjoner i kystsonen og sikre gode leveområder for sjøfugl. Sjøfuglbestandene og kystøkosystemenes tilstand er grunnleggende for både naturmangfold, kulturarv, lokal livskvalitet og fremtidige næringsmuligheter.

Kommunen skal derfor ha en strategisk tilnærming som ivaretar kystens naturverdier som et langsiktig felles gode, og som danner et tydelig premiss for videre arealplanlegging og samfunnsutvikling. Dette satsingsområdet skal være styrende for kommunens videre planlegging og fungere som et grunnlag for avveier mellom bruk og vern av kystnaturen. <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/arter-naturtyper/truede-arter-og-naturtyper/sjofugl/> - herunder Nasjonal handlingsplan for å bedre tilstanden til sjøfuglbestandene.»

- **Oppsummert anbefaler FNF Troms at samfunnsdelen styrkes gjennom:** tydelig prioritering av SDG 13/14/15 som overordnede mål, et strategisk avsnitt om kystnatur og sjøfugl, samt hvordan møte kravene om ivaretagelse av vannmiljø på et samfunnsplan (særlig viktig opp mot kystsoneplanen som er under utarbeidelse også). Dette vil gi et mer robust og fremtidsrettet styringsdokument – uten å bli en handlingsplan – og vil gjøre det enklere for kommunen å realisere egne mål for en bærekraftig samfunnsutvikling- samt avveie i tråd med viktige hensyn i Ibestad kommune i det kommende arealplan-arbeidet.
- **Til sist vil vi vise til at bærekraft som tema kan utforskes i kommuneplanleggingen og vi viser til et pågående forskningsprosjekt i Troms som kan være av interesse for kommunen å være kjent med:** <https://www.nina.no/B%C3%A6rekraftig-samfunn/PATHWAYS-utforsker-lokale-retninger-for-b%C3%A6rekraftig-utvikling>

Dersom det er noe Forum for natur og friluftsliv Troms og våre tilsluttede organisasjoner kan bidra med i det videre planarbeidet står vi selvsagt til disposisjon.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Troms

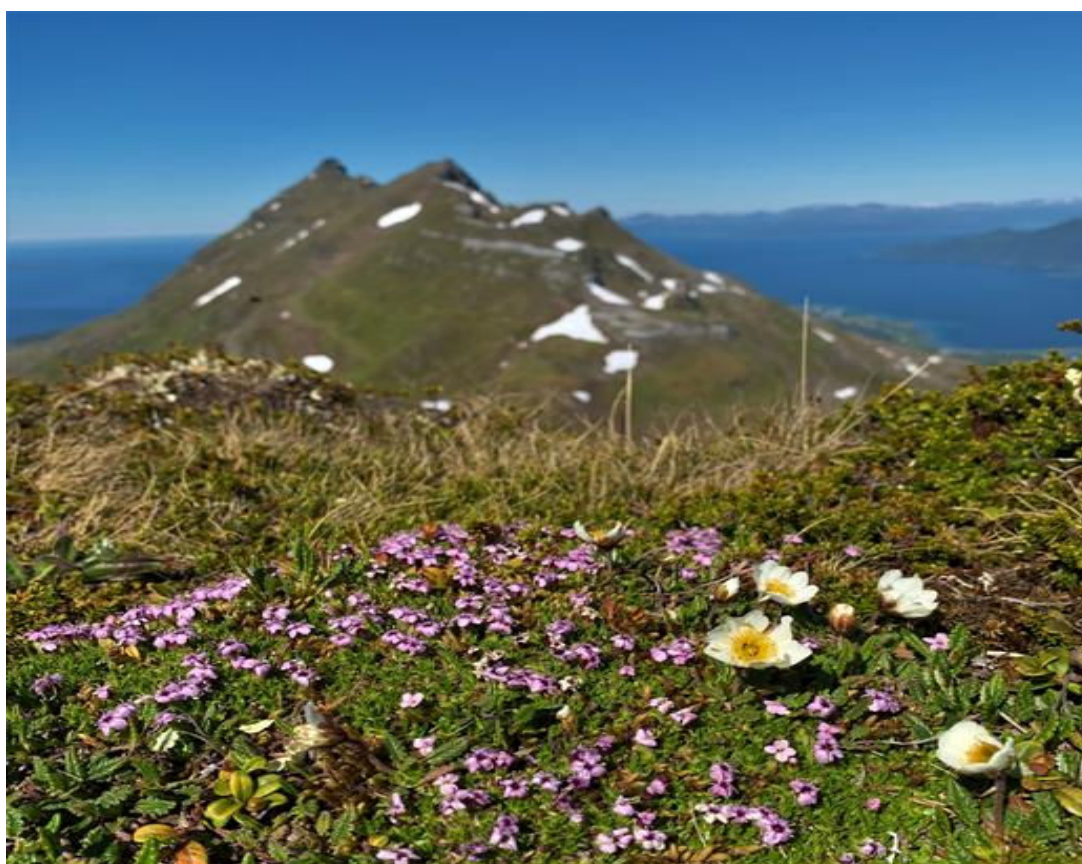
Christine Myrseth
Koordinator
FNF Troms

Fotogalleri: Rolløya og Andørja, lbestad kommune

Takk til **Øystein Normann** (DNT Harstad og Omegn) for fotobidrag av natur og friluftslivsverdier i lbestad kommune.

- Marisko Dyngenes 2023.06.25
- Sti Dyngenes 2023.08.01
- Reinrose Sula, Rolløya 2021.07.04
- Blomster Sula, Rolløya 2021.07.04
- Lynghumle Kråktinden, Andørja 2020.08.12
- Åndervåg, Straumen. 2020.08.12
- Neslesommerfugl, Lattdalen Andørja 2020.08.12
- Ærfugl, Årneset Ibestad 2016.07.02
- Rullesteinfjære morene Årneset 2020.10.12
- Tjyvholmen, Flatholmen Ibestad 2024.07.09